

ИЗЛОЖБА

Из Одељења уметности Српске академије наука и уметности

Ликовни уметници - академици
Уметничка збирка САНУ

ИЗЛОЖБА
*Из Одељења уметности
Српске академије наука и уметности*

Ликовни уметници - академици
Уметничка збирка САНУ

Галерија Музеја Херцеговине у Требињу
јун – јул 2025. године

Наука (1952) Петра Лубарде,
Свечана сала Палате САНУ

Умешносћ (1952) Мила Милуновића,
Свечана сала Палате САНУ

Из Одељења уметности Српске академије наука и уметности Ликовни уметници - академици Уметничка збирка САНУ

Историјат институције

Друштво српске словесности основано је 1841. године као прво научно друштво у Србији, јужно од Саве, са циљем унапређења и развоја науке и културе нације у времену стварања нововековне српске државе, а под покровитељством кнеза Михаила Обреновића. Основу програма Друштва чинила је брига за српски језик, приближавање науке народу, али и интересовање за очување „српске старине”.

После гашења Друштва српске словесности, 1864. формирано Српско учено друштво, окупивши и наше истакнуте уметнике, помажући истраживања српског културног наслеђа, па тако и ликовног, подржавало је и развој ликовне уметности. Уметничком – „Вештачком одсеку” Друштва 1868. године препоручено је да набавља уметничка дела, која су, као и библиотечка и архивска грађа, полако улазила у посед институције. Српско учено друштво претходило је Српској краљевској академији основаној 1886. године „под заштитом краља Србије” као Краљевско-српска академија која после Другог светског рата мења назив у Српска академија наука, а од 1960. носи назив Српска академија наука и уметности.

Начин настанка колекције уметничких радова

Прва уметничка дела су у фондове Академије улазила на различите начине – на пример откупом или донацијом грађе формиране у пројектима истраживања старина. Тако се у Уметничкој збирци САНУ чувају и дела Ђорђа Ђоке Миловановића настајала у етнографским истраживањима на терену која је организовало и подржавало Српско учено друштво (откупљена тек крајем 20. века, после уметникове изложбе у Галерији САНУ, док је *Чесма са две луле* добијена на поклон од уметникове породице).

Уметнички радови су у Академији остајали и кроз различите пројекте намењене просвећивању публице и образовању ширих друштвених кругова, на пример као ликовни прилози за публикације које је Академија издавала, али и другачије, директним, наменским прикупљањем, односно куповањем и поручивањем уметничких дела која је требало да украсе „Дом Академије“, што је уједно била подршка ликовним ствараоцима финансирана из наменских фондова. Из Задужбине Стевана Поповића Вацког, на пример, после 1932. набављено је Његошево погрсје у бронзи – рад Ивана Мештровића.

У власништво Академије уметничка дела улазе и као донације, односно оставштине оснивача појединих фондова. Тако колекција уметничких дела Академије, у раном периоду, настаје и од портрета задужбинара које они намењују Академији у склопу својих задужбина. Академија је портрете својих добротвора, намењене „Академијиној галерији слика” односно „галерији ликова” добротвора и часника, добијала и од академика. Може се претпоставити да су баш ови портрети, и у најраније време излагани у радном простору Академије, били намењени одређеној амбијенталној целини чиме би се исказивала захвалност Академијиним добротворима и одавала почаст њеним члановима.

Уметничка дела као део ентеријера институције

Недовољно се зна о ентеријерима зграда у којима је деловало Друштво српске словесности/Српско учено друштво, односно Академија пре Другог светског рата, али савременици бележе присуство репрезентативних портрета у свечаним просторијама Академије.

Свечане седнице Српске краљевске академије одржаване су у дворани Народне скупштине или Велике школе, у којој се од 1888. чувају и Академијини архив и библиотека. Академија је од 1889. до 1904. деловала у кући Јована Гавриловића. Затим Академијин „стан” прелази у кућу Славка Грујића у Бранкову 34; па 1909, нарочито због нарасле библиотеке, у просторије у Бранковој 15 – у двоспратну кућу изграђену средином 19. века за Јована Мариновића. Ту је било Академијино „књигохранилиште” чувана су и документа Академијиног архива, али и портрети историјских личности, који су били распоређени на зидовима некадашњег Мариновићевог музик-салона на другом спрату где су одржаване седнице академика.

Данас се међу историјским портретима у власништву Академије, великим делом с краја 19. и из прве половине 20. века, осим портрета добротвора институције, чувају портрети чланова Друштва српске словесности, Српског ученог друштва и Академије, односно утемељивача српске нововековне културе, писмености и просвећености – на пример Убавкићев портрет Доситеја Обрадовића, те портрети председника и других часника Академије (портрет Нићифора Дучића – председника Српског ученог друштва, рад Стеве Тодоровића, и портрети председника САНУ – Јакчев Павле Савић и биста Дејана Медаковића рад Томета Серафимовског). Значајне веће серије портрета академика у Уметничкој збирци настају између два светска рата, а њихови аутори су академици Ђока Јовановић и Урош Предић.

Овој целини у Збирци припадају и владарски портрети – краљева Милана Обреновића и Александра Карађорђевића и најмногобројнији из времена социјалистичке Југославије када је у Свечаној сали била постављена биста Јосипа Броза, почасног академика од 1948, рад Антуна Аугустинчића изливен на иницијативу Председништва САНУ средином шездесетих година, као и портрети истакнутих јавних личности, на пример дипломате, правника и књижевника Луја Војновића – рад Стојана Аралиће.

Нова зграда и поручивање уметничких дела за конкретне просторе

Фондови и колекције, а и свеукупне потребе и активности Академије крајем 19. века прерасли су постојеће просторије и јавила се потреба за изградњом одговарајуће наменске зграде у којој је планирано и чување уметничких дела.

Како се Академија издржавала углавном од бројних задужбина, које је добијала на управу, неки фондови били су намењени и изградњи новог „Дома” Српске краљевске академије у улици Кнеза Михаила 35, крајем 19. века планирног у блоку уоквиреном улицама Вука Караџића и Ђуре Јакшића и лутеранском црквом, на земљишту које је још кнез Михаило поклонио за „просветне циљеве”. Ипак, после довршења данашње репрезентативне зграде 1924. године, првобитно намењене рентирању и стицању финансија за рад институције, Академија ће само неке своје функције пренети у нову палату.

Тек после оштећења, која је Академијина зграда у Бранковој 15 претрпела од бомбардовања 1941, и периода када је Академији током рата рад био забрањен, донета је одлука да се просторије Српске академије наука у потпуности пребаце у зграду у улици у Кнеза Михаила 35 где она и данас делује. Реконструкција палате трајала је од 1949. до 1952. године и тада је започело наменско настављање уметничких дела за опремање и украшавање новог ентеријера.

Тако ће, временом, алегорија делатности институције – скулптура *Две музе – наука и уметности* Ђорђа Јовановића у улазном холу репрезентативне палате, персонификације *Науке* Петра Лубарде и *Уметности* Мила Милуновића, као и симболичне композиције на витражима Свечане сале и њеног предворја, рад Младена Србиновића, уз бројна друга уметничка дела, дати препознатљивост институцији и њеном архитектонском простору.

Две музе – наука и уметности (1942) Ђорђа Јовановића,
улазни хол Палате САНУ у улици Кнеза Михаила 35 у Београду

Формирање и дефинисање уметничке збирке САНУ

Љубица Сокић, тада дописни члан САНУ, на скупу Одељења ликовне и музичке уметности (данас Одељење уметности) 1969. године предложила је да запослени у новоформираној Галерији САНУ попишу уметничка дела у власништву САНУ према музеолошким принципима, па се тада приступило дефинитивном формирању и евидентирању Уметничке збирке САНУ.

Уметничка збирка, са основним циљем сабирања дела ликовних уметника-академика, увећавана је, као и раније, захваљујући многим поклонима, али од седамдесетих година и планираним откупима које је одобравала нарочито формирана Комисија за откупе и поклоне уметничких дела. Неке од откупа финансирали су секретаријати, односно Министарство културе. У новије време, на пример, тако су набављени *Оклојник Цара Лазара* Светомира Арсића Басаре и *Карџон* Владимира Величковића.

Највећи број радова академика у Уметничку збирку САНУ улази током осме и девете деценије 20. века кроз веће легате и поклоне – легат Олге Радовић, формиран од стотина цртежа њеног покојног супруга Ивана Радовића, као и бројни легати самих аутора-академика које чине више десетина радова Недељка Гвозденовића, Љубице Сокић, Александра Дерока, а у првој деценији 21. века и легат Олге Јеврић, и многи појединачни поклони других чланова Одељења уметности.

Често су аутори своја дела Збирци поклањали непосредно после пријема у редове академика или поводом њихових ретроспектива организованих у Галерији САНУ.

С друге стране – *Кафана „Слобода”* у *Новом Саду* Ивана Табаковић била је намењена формирању нарочитог фонда чије је формирање уметник иницирао као извор средстава за додељивање награде иновативним уметницима.

Излагање збирке

Шира публика је први пут дела из Академијине Уметничке збирке могла да види окупљена у изложбену поставку јуна 1982. године у, тада реконструисаном, обновљеном и проширеном простору Галерије САНУ и од тада се колекција редовно представља јавности. Током адаптације 1979–1982. увећан је првобитни изложбени простор Галерије, али је реализована и изградња депоа за смештај уметничких дела Академијине Збирке, као и радног простора за њихово опремање чиме су знатно побољшани услови за пријем уметничких дела и адекватно чување Збирке по музеолошким стандардима.

Концепт представљања Уметничке збирке САНУ кроз дела свих ликовних уметника чланова институције чији радови постоје у Академијином фонду био је најлогичнији први избор, јер је у фокусу сакупљања дела за Збирку дефинисан циљ прикупљања дела академика, па тако од 1982. према овом концепту, уз бројне друге тематске изложбе, настаје низ различитих поставки.

Изван свог изложбеног простора у Галерији САНУ, Уметничка збирка је као целовита поставка први пут изашла поводом Академијиног јубилеја 175 година постојања и у периоду 2016–2018. године широм Србије посетила је четрнаест градова и представила дела свих педесет аутора-академика којима је у том тренутку располагала.

Прва поставка из Академијиног уметничког фонда изван граница Србије приказана је 2023. године тематском изложбом слика великих формата четрнаест академика у изложбеном простору галерије Академије наука и уметности Републике Српске у Бања Луци.

Из одељења уметности – увид у ентеријер академије кроз нови избор из сталне поставке Уметничке збирке САНУ

Репрезентативна уметничка дела наших најистакнутијих уметника, понекад и наменски набављана за одређене просторе у згради САНУ, распоређена су у ентеријерима у којима делује Академија, где се држе састанци, реализују научни и уметнички пројекти, одржавају скупови, предавања, промоције, концерти, изложбе итд. формирајући тако особену „сталну поставку” приступачну академицима, запосленима, сарадницима, стручњацима, као и бројним посетиоцима, поштоваоцима науке и љубитељима уметности.

Као део ове целине у Требињу излажу се бисте Доситеја (Петра Уђавкића) и Његоша (Ивана Мештровића) из предворја Свечане сале САНУ, али и *Девојка из Скопске Црне горе* (Зоре Петровић) из највећем броју посетилаца приступачне галерије радова академика формиране у салону Академијиног клуба. У холу испред сале Председништва изложен је Михаиловићев *Стикс*, испред просторија одељења медицинских и техничких наука Басарин *Оклојник*, испред Одељења историјских и друштвених наука изложена је *Артикулација простора IV* а Олге Јеврић, Ћелићев *Предео I* изложен је у холу испред просторија Библиотеке и амбуланте на првом спрату. У концертном простору Галерије САНУ, када није у току нека од изложби, излаже се Милосављевићев *Портрет виолинисткиње Марије Михаиловић*. У кабинету председника САНУ

чува се *Мачевање* Паје Јовановића. У кабинету секретара Одељења историјских наука изложене су Бијелићева *Девојчица с лутком* и бронзана биста девојчице Сретена Стојановића, у кабинету секретара Одељења друштвених наука – Лубардин *Зелени бик*, у заједничком простору администрације Библиотеке САНУ изложен је женски портрет Ђорђа Андрејевића Куна. За заједнички простор Архива САНУ одабран је

Кабинет секретара Одељења уметности, Палата САНУ

Тодоровићев портрет Нићифора Дучића, за кабинет управника Архива САНУ – пејзажи, односно водене Борђа Миловановића и Уроша Предића. У канцеларији шефа Изложбеног салона Галерије САНУ налази се Величковићев *Картон*, Џамоњин *ВМУ III* – у канцеларији шефа Сектора за правне и административне послове САНУ, у канцеларији Академијине штампарије – Дероков *Ламенї над Србијом 1813*. У кабинетима академика излажу се *Наїушїена* Ђоке Јовановића, *Македонска варошица* Личеноског, Стијовићев *Торзо девојке*, Аралицин *Портрет Луја Војновића*, Тартаљин *Букет положен на роза*, а неки радови су изложени и у другим институцијама, на пример у Ректорату београдског Универзитета могу се видети Омчикусове *Маслине*.

Поставка коју представљамо публици у Требињу носи назив *Из Одељења уметности*, јер је у фокусу осамнаест радова које су сами уметници и њихове колеге-чланови Одељења уметности (раније Одељења ликовне и музичке уметности) одабрали за свој радни простор, за кабинете у којима делује Одељење, где се одржавају његови састанци и креирају активности, свесно се опредељујући за мање формате како би био заступљен што већи број аутора, што је погодновало и поставци у Требињу. Целини припадају Ивановићева *Рибница*, Росандићев *Харфиста*, Милуновићево *Море*, Челебоновићев *Римски ћуп на комоди*, Гвозденовићев *Ентеријер*, *Мајка и дете* Боривоја Стевановића, Табаковићева *Кафана „Слобода“ у Новом Саду*, *Ентеријер са фигуром која шије* Сокићеве, Радовићево *Сеоско дворишће*, *Сїудуја* Миће Поповића, Србиновићев *Мали фрулаш на зиду*, Рељићев *Госїодин са цилиндром на їави*, Коњовићева *Ема храни Верочку*, Јанковићев *Ратник*, Оташевићева *Мрїва їрирода за Љубицу Сокић*, *Гавран* Тодора Стевановића, *Теїрайак* Милице Стевановић и рад који је последњи постао део ове целине – Халугинова *Глава*.

Број дела и заступљеност аутора

У време формирања, односно „озваничења” Уметничке збирке Српске академије наука и уметности, 1968/1969. године, колекцију је чинило око деведесет дела. Збирка Академије данас броји око три хиљаде каталожних јединица – дела педесет два уметника-академика и радова других домаћих и, у мањем броју, страних аутора. У оквиру поставке у Требињу одабрано је педесет и два дела – по једно од сваког од аутора-академика чија дела Академија чува у својој Збирци. До сада је то највећи број дела приказан у оквиру поставке, јер је у периоду после претходне поставке фонд обogaћен радовима новог члана Одељења уметности – Саве Халугина, али и радом Милеве Мице Тодоровић.

Осим педесет два аутора чији су радови представљени, ликовни уметници чланови Академије од њеног оснивања били су и Јован Пачић (члан од 1844), Димитрије Аврамовић (1847), Јан Матејко (1869), Михаил Микешин (1869), Јарослав Чермак (1869), Никола Марковић (1870), Катарина Ивановић (1876), Новак Радонић (1878), Василиј Верешчагин (1883), Иван Рендић (1884), Никола Машић (1884), Владислав Тителбах (1885), Иља Рјепин (1907), Емануел Видовић (1922), Роберт Франгеш Михановић (1929), Моша Пијаде (1950), Крсто Хегедушић (1968), Хенри Мур (1975), Габријел Ступица (1978), Вернер Тишке (1988), Милета Андрејевић (1988), као и данас активни Миодраг Табачки (2021) и Мрђан Бајић (2021) – чије радове Академија још није успела да прибави; затим и више архитеката, од Михаила Валтровића (1870), Драгутина Милутиновића (1870), Светозара Ивачковића (1878), Теофила Ханзена (1886), Андре Стевановића/Стефановића (1910), Драгутина Ђорђевића (1920), Петра Поповића (1925), преко Бранислава Којића (1955), Николе Добровића (1961), Драгише Брашована (1961), Ивана Антића (1976), Ђорђа Злоковића (1994), Милана Лојанице (2003), Ивана Штрауса (2012) до и данас активних чланова САНУ – Бориса Подреке (1988), Бранислава Митровића (2006), Милана Марића (2009), Дејана Миљковића (2024).

Хронологија

У погледу временског оквира у коме дела настају, изложбена поставка у Требињу ограничена је 1874. годином, када је С. Тодоровић насликао портрет архимандрита Нићифора Дучића, и 2012/2013. – годином настанка Величковићевог *Картона*, што је у складу са нешто ширим оквирима времена у коме настаје већина дела у фонду Уметничке збирке – од најстарије датоване графике манастира Хопова из средине 18. века до најновијих савремених радовима активних чланова Одељења уметности.

Стил

Кроз дела у Уметничкој збирци прати се развој ликовне сцене у Србији, односно оних уметничких токова које су чланови САНУ фаворизовали у сфери ликовног израза, упознају се они уметници који су бирани за академике, јер су препознати као нарочито заслужни за нашу ликовну уметност. Тако и актуелни пресек кроз Академијину колекцију даје увид у српску ликовну уметности с краја 19. до краја прве четвртине 21. века – од класицистичких, романтичарских, салонских и портрета у духу деветнаестовековног *fin de siècle*-а, оријентализма Јовановићевог *Мачевања*, академских и пленеристичких пејзажа Миловановића и Предића, експресионистичких композиција Коњовића, Дерока и пејзажа Личеноског, интимистичких портрета Милосављевића, те ентеријера и жанр сцена Сокићеве и Челебоновића, „земљашког”

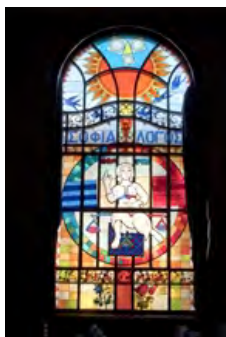
Табаковићевог ентеријера и за наивни израз заинтересованог Радовићевог сеоског дворишта, по духу соцреалистичке Аугустинчићеве Титове бисте, преко стилизација и апстраховања у композицијама Лубарде и Милуновића, бројних ликовних праваца последњих деценија 20. и почетка 21. века, до особених поетика и стилског израза данас активних чланова Одељења уметности.

Технике

Поставка у Требињу и разноликошћу техника изложених радова даје адекватан увид у Академијину колекцију. Уз најбројније слике рађене у уљу, акрилу, темпери, комбинованом техником и пет графичких радова (две графике Крстића и Џамоње, те цртеже оловком Ивановића, кредом Јакца и тушем Љубе Поповића), представљено је и дванаест скулптура – највише рађених у бронзи (Мештровићев *Његош*, Јовановићева *Напуштена*, Росандићев *Харфиста*, Стојановићева *Биста детета*, Аугустинчићев *Маршал Тишо*, Кршинићево *Плети ме, плети мајчице*, Јанковићев *Ратник* и *Дејан Медаковић* Серафимовског), комбинованој техници (*Артикулација простора IV* а Олге Јеврић, Басарин *Оклопник Цара Лазара*), дрвету (Стијовићев *Торзо девојке*) те у мермеру (Убавкићев *Доситеј*).

Теме и мотиви

Осим официјелних портрета личности везаних за Академију, намењених репрезентативном излагању још од оснивања институције о којима је већ било речи, значајан сегмент уметничке колекције САНУ, па тако и поставке у Требињу, данас чине и интимнији портрети често обојени личним приступом аутора-академика, од свечанијих Муратове *Тинке Ковачић*, *Девојке из Скопске Црне горе* (сликарке *Данице Антић*) Зоре Петровић и Милосављевићевог *Портрета виолинисткиње Марије Михаиловић*, преко Кунове студије у

Портрету младе жене, серије дечијих ликова често везаних за породице академика – Буковчевог портрета сина (*Мој Ајо*), Коњовићевог породичног портрета супруге са ћерком – *Ема храни Верочку*, Стојановићеве *Бисте детета*, Бијелићеве *Девојчице с лутком*, те својеврсне жанр сцене Боре Стевановића која се деперсонализовано бави односом жене и детета (*Мајка и дете*), до контемплативног Рељићевог аутопортрета (*Госјодина са цилиндром на глави*).

Софија – Лојос (2004–2005) Младена Србиновића, Свечана сала Палате САНУ

Део поставке чине и жанр сцене (Паје Јовановића, Кршинића, Радовића), симболичне, алегоријске, историјске композиције (Крстића, Дурока, Србиновића, Михаиловића, Љубе Поповића), пејзажи (Миловановића, Предића, Ивановића, Милуновића, Личеноског, Омчикуса), мртве природе (Челебоновића, Тартаље, Тодоровићеве, Оташевића, Милице Стевановић), ентеријери (Гвозденовића, Табаковића, Сокићеве), актови и студије људских фигура (Ђоке Јовановића, Росандића, Стијовића, Басаре, Јанковића, Халугина) и животиња (Љубарде, Величковића, Тодора Стевановића), апстрактне композиције (Ђелића, Јеврићеве, Џамоње) итд.

Актуелна, до сада по броју аутора најобимнија, поставка из фонда Уметничке збирке САНУ представља јавности у Требињу педесет два рада свих у колекцији заступљених уметника-академика, дајући истовремено особен поглед на ентеријер Палате САНУ у којој је данас изложен избор радова из Академијиног уметничког фонда. Тако је, посредно, за најширу јавност изван граница Србије, учињен приступачним и део репрезентативног ентеријера палате Српске академије наука и уметности, али и самог живота и рада, па и историје институције.

Свака нова поставка особен је пресек кроз Уметничку збирку САНУ која из новог угла баца светло на целину Академијиног ликовног фонда. Одељење уметности, једино ненаучно одељење САНУ, у својим просторијама формирало је готово један мали уметнички музеј бирајући репрезентативне радове својих чланова, чиме је створен особен пресек кроз нашу ликовну уметности. Избор из ове целине чини окосницу изложбе у Музеју Херцеговине.

Јелена Межински Миловановић

КАТАЛОГ И РЕПРОДУКЦИЈЕ

1. Портрет Нићифора Дучића,
1874, уље на платну, 830 × 615 mm
сигн. с. д: С. Тодоровић; 1874. г.,
инв. бр. 48, из заоставштине
архимандрита Н. Дучића
СТЕВАН – СТЕВА
ТОДОРОВИЋ
(Нови Сад, 1832 – Београд, 1925)
Члан Српског ученог друштва
од 1869. г.

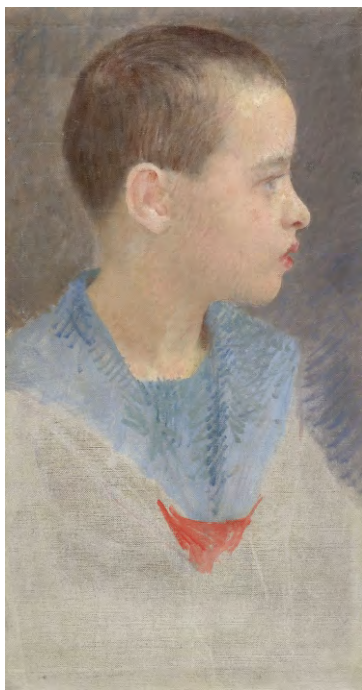

2. Чесма са две луле, 1880–1890. г.
уље на картону, 375 × 288 mm
без сигнатуре, инв. бр. 631
поклон породице Хириш
ЂОРЂЕ – ЂОКА
МИЛОВАНОВИЋ
(Београд, 1850 – Минхен, 1919)
Члан Српског ученог друштва
од 1875. г.

3. *Доситеј Обрадовић*, 1883. г.
бели мермер, 76 × 53 × 37 см
сигн. д. с. (позади): П. Убавкић Рим 1883. г.
инв. др. 131
ПЕТАР УБАВКИЋ
(Београд, 1852 – Београд, 1910)
Члан Српског ученог друштва од 1883. г.

4. *Мој Азо*
уље на платну, 580 × 320 mm
без сигнатуре, инв. бр. 428
ВЛАХО БУКОВАЦ
(Цавтат, 1855 – Праг, 1922)
Члан Српског ученог друштва од 1884. г.

5. Мачевање

уље на платну, 635 × 950 mm

без сигнатуре

инв. бр. 33

поклон аутора

ПАВЛЕ – ПАЈА ЈОВАНОВИЋ

(Вршац, 1859 – Беч, 1957)

Дописни члан Српског ученог друштва од
1884. г.

6. 10. август 1872. године и последице његове

графика, 475 × 630 mm

сигн. д. л: саставио и израдио Ђорђе
Крстић, Богослов I раз у Београду; д. с:
Печаталъ Райсренштаинъ и Рещъ у Бечу;

д. д: трошком Петра Анастасијевића
златовезца.; натпис, д. с: 10. АВГУСТ 1872. г.
ГОД. И ПОСЉЕДИЦЕ ЊЕГОВЕ.

инв. бр. 987

ЂОРЂЕ КРСТИЋ

(Стара Кањижа, 1851 – Београд, 1907)

Члан Српског ученог друштва од 1884. г.

7. Рано јутро са мога балкона.

Карабурма, 1918

уље на платну, 360 × 520 mm

сигн. д. д: УП; ... Београд, 4.VIII.1918. 5h Mat.

инв. бр. 43

оставина аутора **УРОШ ПРЕДИЋ**

(Орловат, 1857 – Београд, 1953)

Дописни члан Српског ученог друштва
од 1884. г.

8. Његош

бронза, 60 × 50 × 43 cm

сигн. позади: Одбор за подизање
споменика Његошу,

рад г. Ивана Мештровића

инв. бр. 60

ИВАН МЕШТРОВИЋ

(Врпоље, 1883 – Саут Бенд у САД, 1962)

Дописни члан Српске краљевске
академије од 1912. г.

9. *Напуштена (Осшављена)*, 1907. г.
 бронза, 52 × 47 × 40,5 cm
 сигн. д. д: Ђ. Јовановић; 1907. г.
 инв. бр. 2817
ЂОРЂЕ – ЂОКА ЈОВАНОВИЋ
 (Нови Сад, 1861 – Београд, 1953)
 Редовни члан Српске краљевске
 академије од 1920. г.

10. *Тинка Ковачић*, 1904. г.
 уље на платну, 602 × 400 mm
 сигн. д. л: М. Мурат
 инв. бр. 224
МАРКО МУРАТ
 (Лука Шипанска, 1864 – Дубровник, 1944)
 Дописни члан Српске краљевске академије
 од 1920. г.

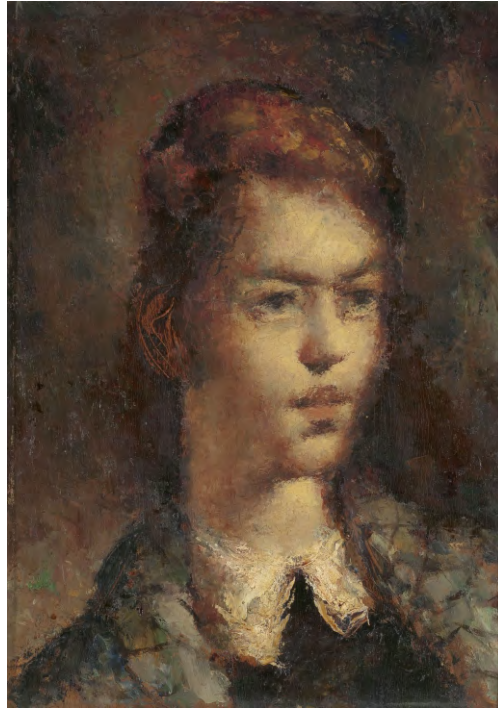

11. Рибница, 1927. г.
 оловка на папиру, 362 x 510 mm
 сигн. д. д. Љуб. Ивановић / 927 / Рибница
 инв. бр. 90
ЉУБОМИР – ЉУБА
ИВАНОВИЋ
 (Београд, 1882 – Београд, 1945)
 Дописни члан Српске краљевске
 академије од 1922. г.

12. Харфиста
 бронза, 32 x 22,5 x 19,5 cm
 сигн. д. д: T. ROSANDIĆ
 инв. бр. 1508
ТОМА РОСАНДИЋ
 (Сплит, 1878 – Београд, 1958)
 Редовни члан Српске академије наука
 од 1946. г.

13. *Портрет младе жене*, 1929–1930. г.
уље, 450 x 330 mm
инв. бр. 135
БОРЂЕ АНДРЕЈЕВИЋ-КУН
(Вроцлав, 1904 – Београд, 1964)
Дописни члан Српске академије
наука од 1950. г.

14. *Море*, 1960. г.
уље на платну, 306 x 1175 mm
сигн. д. л: М. Милуновић
инв. бр. 94
МИЛО МИЛУНОВИЋ
(Цетиње, 1897 – Београд, 1967)
Дописни члан Српске академије
наука од 1950. г.

15. Биста детета, 1921. г.

бронза, 57 × 25 × 19 cm

без сигнатуре

инв. бр. 212

СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ

(Приједор, 1898 – Београд, 1960)

Дописни члан Српске академије
наука од 1950. г.

16. Ламент над Србијом 1813. г.

темпера на картону, 680 x 500 mm

без сигнатуре

инв. бр. 873

поклон аутора

АЛЕКСАНДАР ДЕРОКО

(Београд, 1894 – Београд 1988)

Дописни члан Српске академије
наука од 1955. г.

17. Римски ћуп на комоди
(*Комода с римским ћупом*), 1979. г.

уље, 925 x 735 mm

инв. бр. 983

МАРКО ЧЕЛЕБОНОВИЋ

(Београд, 1902 – Сен Тропе, 1986)

Дописни члан Српске академије
наука од 1958. г.

18. Зелени бик, 1969. г.

уље, 700 x 1000 mm

сигн. г. д: LUBARDA / 1969. г.

инв. бр. 123

ПЕТАР ЛУБАРДА

(Љуботињ, 1907 – Београд, 1974)

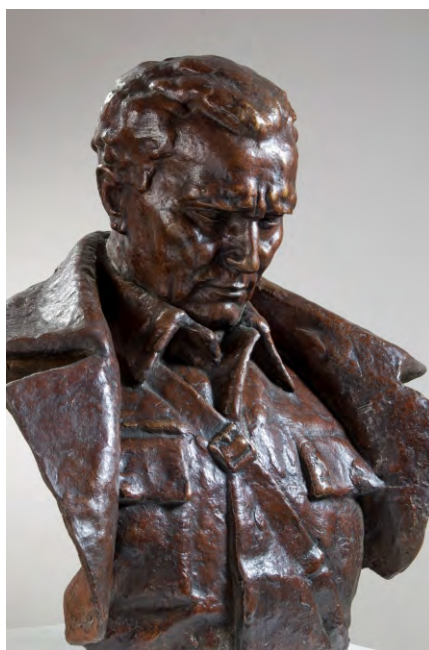
Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1959. г.

19. Девеојка из Скопске Црне горе
(сликарка Даница Антић), (око 1952)
уље на платну, 1000 x 800 mm
инв. бр. 26

ЗОРА ПЕТРОВИЋ
(Добрица, 1894 – Београд, 1962)
Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1961. г.

20. Маршал Тито
бронза, 67,5 x 56 x 37,5 cm
сигн. д. л. (спреда): AAUGUSTINČIĆ
инв. бр. 5
АНТУН АУГУСТИНЧИЋ

21. Девочица с лутком, 1928
уље на платну, 1280 × 940 mm
сигн. д. л: Бијелић
инв. бр. 157
ЈОВАН БИЈЕЛИЋ
(Колунић, 1886 – Београд, 1964)
Редовни члан Српске академије
наука и уметности од 1963. г.

22. Ентеријер, 1948. г.
уље на картону, 458 × 535 mm
сигн. д. д: Н Гвозденовић
инв. бр. 98
НЕДЕЉКО ГВОЗДЕНОВИЋ
(Мостар, 1902 – Београд, 1988)
Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1963. г.

23. *Павле Савић*, 1976. г.
креда на папиру, 665 × 500 mm
сигн. д. д: Љубљана, з. I. 1976. г.,
В. Јакас; д. с: Павле Савић
(потпис портретисаног)
инв. бр. 142
поклон аутора 1976. г.
БОЖИДАР ЈАКАЦ
(Ново Место, 1899 – Љубљана, 1989)
Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1963. г.

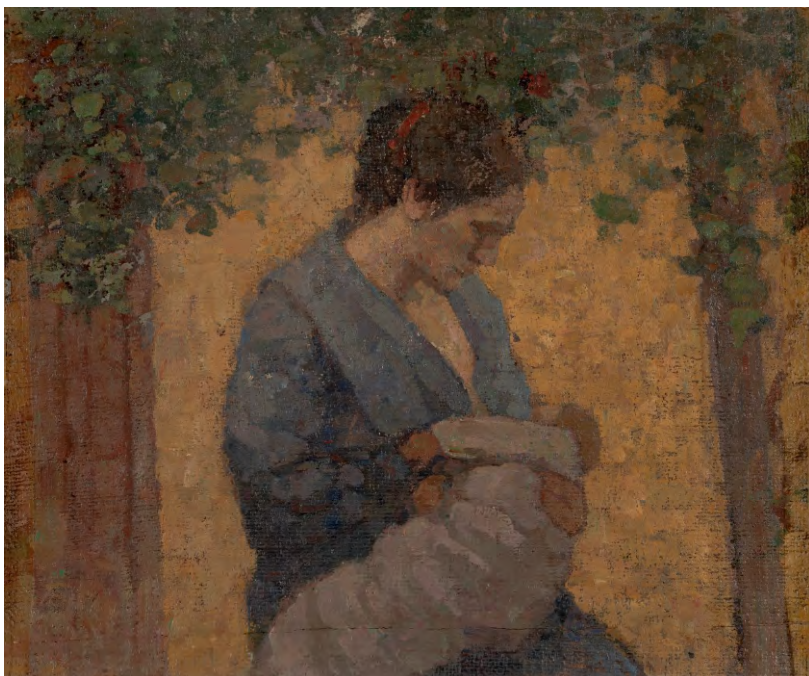
24. *Македонска варошица*
уље на дрвеној плочи, 780 × 580 mm
без сигнатуре
инв бр. 211
поклон академика Младена
Јосифовића 1979. г.
ЛАЗАР ЛИЧЕНОСКИ
(Галичник, 1901 – Скопје, 1964)
Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1963. г.

25. Торзо девојке, 1971. г.
дрво, 54,5 × 20,3 × 22,5 cm
сигн. д. л: Р. Стијовић 1971. г.
инв. бр. 136
РИСТО СТИЈОВИЋ
(Подгорица, 1894 – Титоград, 1974)
Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1963. г.

26. Портрет Луја Војновића, 1929. г.
уље на платну, 925 × 735 mm
сигн. д. д: Aralica
инв. бр. 223
СТОЈАН АРАЛИЦА
(Шкаре, 1883 – Београд, 1980)
Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1965. г.

27. Мајка и дете

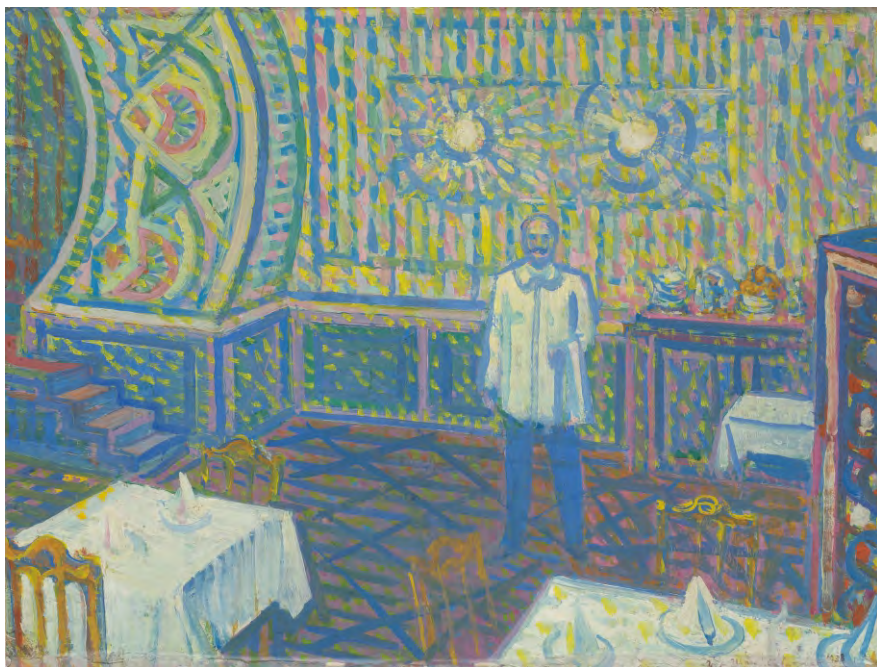
уље, 375 × 450 mm

инв. бр. 129

БОРИВОЈЕ СТЕВАНОВИЋ

(Ниш, 1878 – Београд, 1977)

Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1965. г.

28. Кафана „Слобода” у Новом Саду,
1938. г.

уље, 500 × 660 mm

инв. бр. 180

ИВАН ТАБАКОВИЋ

(Арад, 1898 – Београд, 1977)

Дописни члан Српске академије

29. *Букет положен на роза*
(Положен
букет на роза), 1970. г.
 уље на платну, 464 × 629 mm
 сигн. г. л: tartaglia
 инв. бр. 103
МАРИНО ТАРТАЉА
 (Загреб, 1894 – Загреб, 1984)
 Дописни члан Српске академије
 наука и уметности од 1965. г.

30. *Плети ме, плети мајчице,*
 око 1950. г.
 бронза, 41,5 × 26 × 35,5 cm
 сигн. д. д: KRŠINIĆ
 инв. бр. 220
ФРАНО КРШЕНИЋ
 (Лумбарда, 1897–Загреб, 1982)
 Дописни члан Српске академије
 наука и уметности од 1968. г.

31. Ентеријер са фигуром која шије, 1939. г.

уље на картону, 500 × 610 mm

сигн. д. д: Сокић

инв. бр. 175

ЉУБИЦА СОКИЋ

(Битољ, 1914 – Београд, 2009)

Дописни члан Српске академије наука и уметности од 1968. г.

32. Сеоско двориште

уље, 580 × 685 mm

сигн. д. л: Радовић

инв. бр. 1503

ИВАН РАДОВИЋ

(Вршац, 1894 – Београд, 1973)

Дописни члан Српске академије наука и уметности од 1970. г.

33. *Портрет виолинисткиње
Марије Михаиловић*, 1935–1936. г.
уље на платну, 1705 × 1135 mm
сигн. д. д: Милосављевић 1935–1936
инв. бр. 1814
поклон породице Михаиловић
Милошевић 1991.
ПРЕДРАГ – ПЕЂА
МИЛОСАВЉЕВИЋ
(Лужнице, 1908 – Београд, 1987)
Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1972. г.

34. *Артикулација простора IV а*,
1970. г. (1981)
фериоксид, гвожђе, 85 × 100 × 72 cm
без сигнатуре
инв. бр. 230
ОЛГА ЈЕВРИЋ
(Београд, 1922 – Београд, 2014)
Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1974. г.

35. Мртва природа

уље на лесониту, 490 × 440 cm

без сигнатуре

инв. бр. 2939

МИЛЕВА – МИЦА ТОДОРОВИЋ

(Сарајево, 1900 – Сарајево, 1981)

Члан ван радног састава Српске

академије наука и уметности од 1978. г.

36. Сйудуја (за слику Идила), 1980. г.

акрилик на платну, 500 x 500 mm

сигн. д. д: Мића Поповић 80

инв. бр. 989

поклон аутора Одељењу ликовне

и музичке уметности САНУ 1986

МИОДРАГ МИЋА ПОПОВИЋ

(Лозница, 1923 – Београд, 1996)

Дописни члан Српске академије

наука и уметности од 1978. г.

37. *Предео I*, 1961. г.
уље на платну, 1260 × 1360 mm
сигн. д. д: Ст Ђелић, инв. бр. 201
СТОЈАН ЂЕЛИЋ
(Босански Нови, 1925 – Београд,
1992)
Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1978. г.

38. *Мали фрулаш на зиду*, 1981. г.
уље на платну, 600 × 660 mm
сигн. доле у средини: Срб 81
инв. бр. 980
МЛАДЕН СРБИНОВИЋ
(Сушица, 1925 – Београд, 2009)
Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1981. г.

39. *Картон*, 2012/2013. г.
комбинирана техника на картону,
640 × 440 mm
сигн. д. с: + VELIČKOVIĆ, 10
инв. бр. 2921
ВЛАДИМИР
ВЕЛИЧКОВИЋ

40. *Стикс*, 1985. г.
акрилик, комбинирана техника
(уље на платну),
2490 × 1410 mm
сигн. д. д: MIHAJLOVIČ Paris
инв. бр. 1385
МИЛОРАД – БАТА
МИХАИЛОВИЋ

41. Госѡдин са цилиндром на
їлави, 1993. г.
уље на платну, 420 × 340 mm
инв. бр. 2088
РАДОМИР РЕЉИЋ

42. ВМУ III, 1999. г.
графика на картону, 700 × 1000 mm
сигн. д. д: DŽAMONJA 99
инв. бр. 2656
поклон аутора 2004. г. после изложбе
у Галерији САНУ
ДУШАН ЦАМОЊА

43. Ема храни Верочку, 1931. г.
уље на платну, 730 × 595 mm
сигн. д. д.: Kohnovits, инв. бр. 2109
поклон Вере Коњовић Амиџић
МИЛАН КОЊОВИЋ
(Сомбор, 1898 – Сомбор, 1993)
Редовни члан Српске академије
наука и уметности од 1991. г.

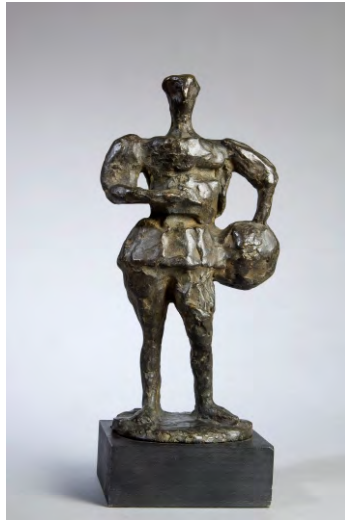
44. Данте. Безболност, 1963. г.
туш на папиру, 497 × 370 mm
сигн. г. л: DANTE bezb; г. д: oLNOST;
д. д: један поновни удаљени зов прошлости
у осветљеним одајама, одсјај порцуланских
ваза емитује једну извитоперену сенилност
волута; д. с: G 37HS 5; д. д: 1963. RASTOJANE,
NOVEMBAR. KUPOLA и монограм уметника
инв. бр. 2095; поклон Мирјане
Миочиновић и Паскал Делпеш
ЉУБОМИР – ЉУБА ПОПОВИЋ
(Тузла, 1934 – Београд, 2016)
Члан ван радног састава Српске академије
наука и уметности од 1991. г.

45. Оклопник Цара Лазара, 2012. г.
дрво и метал, 215 × 50 × 45 cm
без сигнатуре
инв. бр. 2898
СВЕТОМИР АРСИЋ БАСАРА
(Севце, 1928 – Београд, 2024)
Редовни члан Српске академије наука
и уметности од 1994. г.

46. Маслине, 2012. г.
уље на платну, 1955 × 1300 mm
д. д: Р. Омчикус / 2012.
инв. бр. 2863
поклон аутора после изложбе у
Галерији САНУ 2012. г.
ПЕТАР ОМЧИКУС
(Сушак, 1926 – Београд, 2019)
Члан ван радног састава Српске
академије наука и уметности
од 1994. г.

47. Ратник

бронза

24,5 × 13 × 8 cm

без сигнатуре

инв. бр. 2825

НИКОЛА – КОКА ЈАНКОВИЋ

(Крагујевац, 1926 – Београд, 2017)

Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 1997. г.

48. Мртва природа за Љубицу Сокић,
2010. г.

бојено дрво, платно, 700 x 685 мм

сигн. позади на средини: ДУШАН 2010. г.;

ОТАШЕВИЋ; монограм уметника ОД:

МРТВА ПРИРОДА ЗА: ЉУБИЦУ СОКИЋ

инв. бр. 2832

поклон аутора 2010. г.

Део сталне поставке у Одељењу

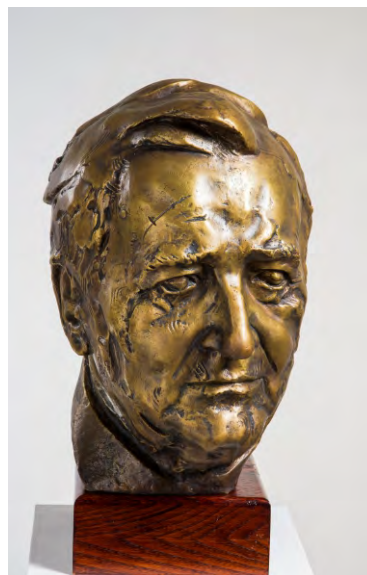
уметности САНУ

ДУШАН ОТАШЕВИЋ

(Београд, 1940)

Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 2003. г.

49. *Дејан Мегаковић*, 2004. г.
 бронза, 35 × 25,5 × 27 cm
 сигн. на оковратнику, десно: T Serafim.
 2004
 инв. бр. 2867
 поклон аутора 2002. г.
ТОМЕ СЕРАФИМОВСКИ
 (Зубовце, 1935 – Скопље, 2016)
 Иностранни члан Српске академије
 наука и уметности од 2003. г.

50. *Гавран*, 2002. г.
 уље на платну, 400 × 400 mm
 сигн. г. с: Тодор 2002. г.
 инв. бр. 2655
 поклон аутора 2004. г.
ТОДОР СТЕВАНОВИЋ
 (Залужње, 1937)
 Дописни члан Српске академије
 наука и уметности од 2003. г.

51. Теїрајак (Траїови јосмаїрања),
1969. г.

уље на платну залепљеном на даску,
490 × 290 mm

г. д: МС 69; д. д: ТЕТРАПАК

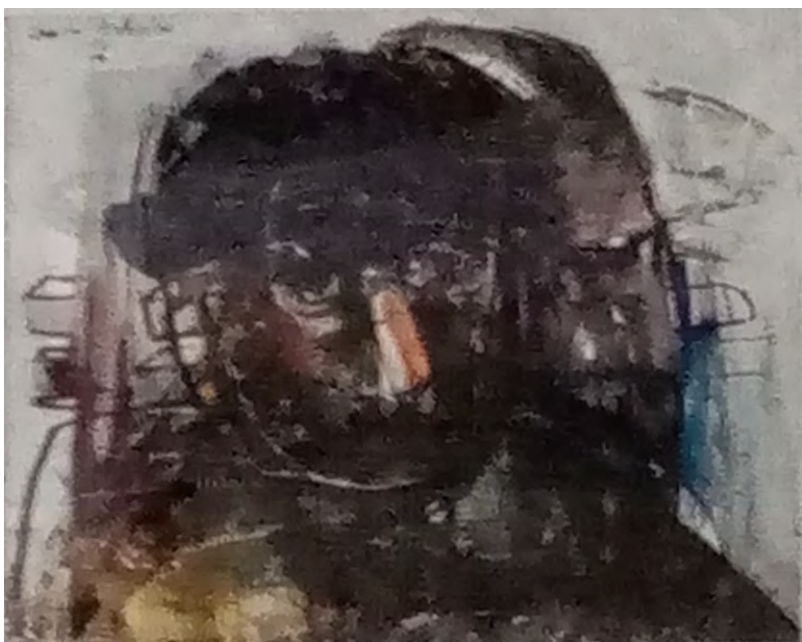
инв. бр. 2850

поклон аутора 2011. г.

МИЛИЦА СТЕВАНОВИЋ

(Београд, 1933)

Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 2009. г.

52. Глава, 1997. г.

комбинована техника (темпера и
дрвофикс лепак) на папиру, 450 × 550 mm
сигн. г. л: Sava Halugin/97

инв. бр. 2938

поклон аутора

САВА ХАЛУГИН

(Нови Кнежевац, 1946)

Дописни члан Српске академије
наука и уметности од 2018. г.

СТЕВАН – СТЕВА ТОДОРОВИЋ
БОРБЕ – БОКА МИЛОВАНОВИЋ
ПЕТАР УБАВКИЋ
ВЛАХО БУКОВАЦ
ПАВЛЕ – ПАЈА ЈОВАНОВИЋ
БОРБЕ КРСТИЋ
УРОШ ПРЕДИЋ
ИВАН МЕШТРОВИЋ
БОРБЕ – БОКА ЈОВАНОВИЋ
МАРКО МУРАТ
ЉУБОМИР – ЉУБА ИВАНОВИЋ
ТОМА РОСАНДИЋ
БОРБЕ АНДРЕЈЕВИЋ - КУН
МИЛО МИЛУНОВИЋ
СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ
АЛЕКСАНДАР ДЕРОКО
МАРКО ЧЕЛЕБОНОВИЋ
ПЕТАР ЛУБАРДА
ЗОРА ПЕТРОВИЋ
АНТУН АУГУСТИНЧИЋ
ЈОВАН БИЈЕЛИЋ
НЕДЕЉКО ГВОЗДЕНОВИЋ
БОЖИДАР ЈАКАЦ
ЛАЗАР ЛИЧЕНОСКИ
РИСТО СТИЈОВИЋ
СТОЈАН АРАЛИЦА
БОРИВОЈЕ СТЕВАНОВИЋ

ИВАН ТАБАКОВИЋ
МАРИНО ТАРТАЉА
ФРАНО КРШИНИЋ
ЉУБИЦА СОКИЋ
ИВАН РАДОВИЋ
ПРЕДРАГ – ПЕЋА МИЛОСАВЉЕВИЋ
ОЛГА ЈЕВРИЋ
МИЛЕВА – МИЦА ТОДОРОВИЋ
МИОДРАГ МИЋА ПОПОВИЋ
СТОЈАН БЕЛИЋ
МЛАДЕН СРБИНОВИЋ
ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВИЋ
МИЛОРАД – БАТА МИХАИЛОВИЋ
РАДОМИР РЕЉИЋ
ДУШАН ЦАМОЊА
МИЛАН КОЊОВИЋ
ЉУБОМИР – ЉУБА ПОПОВИЋ
СВЕТОМИР АРСИЋ БАСАРА
ПЕТАР ОМЧИКУС
НИКОЛА – КОКА ЈАНКОВИЋ
ДУШАН ОТАШЕВИЋ
ТОМЕ СЕРАФИМОВСКИ
ТОДОР СТЕВАНОВИЋ
МИЛИЦА СТЕВАНОВИЋ
САВА ХАЛУГИН

Издавач:
ЈУ Матични музеј Херцеговине у Требињу
Уредник:
Ивана Грујић
Аутор изложбе и текста:
Јелена Межински Миловановић
Аутори поставке
Ивана Грујић
Тамара Рајковић
Фотографије:
Владимир Поповић
Милан Јозић
Драгана Читлучанин
Документација Галерије САНУ
Графички дизајн:
Слађана Делић
Тираж: 100
Штампа: *Printshop Требиње*
Требиње, јун 2025. године

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

73/76:069(497.11)(083.824)
069(497.11)(083.824)

МЕЖИНСКИ Миловановић, Јелена, 1966-

Ликовни уметници - академици. Уметничка збирка САНУ : изложба из
Одељења уметности Српске академије наука и уметности : Галерија Музеја
Херцеговине у Требињу, јун-јул 2025. г. / [аутор изложбе и текста Јелена
Межински Миловановић ; фотографије Владимир Поповић, Милан Јозић,
Драгана Читлучанин]. - Требиње : Матични музеј Херцеговине, 2025 (Требиње :
Printshop). - [41] стр. : фотогр. ; 22 x 22 cm

Тираж 100.

ISBN 978-99997-950-2-9

Галерија Музеја Херцеговине у Требињу
јун/јул 2025
Требињско културно љето / Видовданске свечаности

